

Grenspendelaars

Als men op een kaart van Nederland en Duitsland kijkt, komt men er relatief snel achter dat de grote bedrijfslocaties in beide landen vaak niet in het Duits-Nederlandse grensgebied liggen.

Waarom eigenlijk? Dat de arbeidsmarkt niet bij de grens hoeft te eindigen blijkt uit het fenomeen van Duitse en Nederlandse grensforensen die in één van beide landen wonen en in het andere land werken. Dit kan veel voordelen opleveren - zowel voor de forensen zelf als voor bedrijven in de grensstreek, die werknemers uit beide landen kunnen aannemen.

Klassieke denkmodellen in de economie gaan ervan uit dat de beslissing om te pendelen gebaseerd is op een eenvoudige kosten-batenberekening. In macro-economische termen migreren werknemers naar het beste banenaanbod. In micro-economische termen vraagt het individu zich af: is het voor mij de moeite waard?

Als men zich echter alleen concentreert op de factoren loonniveau en werkloosheid, is het gemakkelijk om alle andere menselijke facetten over het hoofd te zien. Socioloog dr. Jochen Roose van de Freie Universität Berlin heeft herhaaldelijk enquêtes gehouden onder grensforensen. In zijn meest recente online-enquête, waarvan hij de resultaten in 2012 publiceerde, constateerde hij "dat economische motieven niet de hoogste prioriteit hebben. In plaats daarvan zijn betere arbeidsomstandigheden de meest genoemde reden."

Andere redenen voor een baan in het buurland waren om überhaupt een baan te vinden en zo aan de werkloosheid te ontkomen (tweede plaats), interessant werk te kunnen uitvoeren (derde plaats) en iets nieuws te leren (vijfde plaats). Dat de sprong over de grens hogere inkomsten of loopbaanontwikkeling oplevert, staat pas op de vierde en zevende plaats.

Er lijken echter ook nationale verschillen te bestaan in de redenen voor grensoverschrijdend woon-werkverkeer. Roose had al in 2010 melding gemaakt van verschillende redenen voor woon-werkverkeer: "Terwijl de motieven voor de Nederlanders de klassiekers baan en salaris waren, gaven de Duitsers ook meer privé-motieven op."

Ook de vastgoedmarkt heeft een niet te onderschatten invloed. In 2009 waren Duits-Nederlandse grensforensen evenals forensen uit de grensregio België-Nederland en Luxemburg-Duitsland het bovengemiddeld vaak eens met de zin "De vastgoedmarkt (huren, vastgoedprijzen) in mijn grensregio heeft grote invloed op grensoverschrijdend woon-werkverkeer".